T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/340
KARAR NO : 2020/401
KARAR TR: 22.06.2020

ÖZET : Kırsal kalkındırma destekleri kapsamında davalı TİGEM ile davacı arasında yapılan sözleşmeye davalı tarafın uymaması nedeniyle ortaya çıktığı ileri sürülen zararın giderilmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı: Z.T.
Vekili : Av. M.B.R.
Davalı : Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM)
Vekilleri: Av. A.S.B. - Av. D.Ç.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin Devlet tarafından genç nüfusun iş sahibi olması ve kırsal alanları kalkındırma amaçlı geliştirilen proje kapsamında Genç Çiftçilik Hibe başvurusu yaptığını, müvekkilinin talebinin kabul edildiğini ve 30.000 TL değerinde 40 küçükbaş hayvan verilmesi taahhüt edildiğini, bu hibe kapsamında davalı tarafın müvekkili ile 14.7.2016 tarihinde imzaladığı sözleşmenin 4. maddesi gereğince verilecek küçükbaş hayvanların 1 yaşın üzerinde olacağının taahhüt edildiğini ancak, müvekkiline teslim edilen küçükbaşların 5-6 aylık kuzular olduğunu, kendisine verilen kuzuların toplam değerinin 10.000 - 12.000 TL olduğunu, teslim edilen kuzuların tamamının hasta olduğunu ve teslimden sonra birkaç gün içerisinde 4 tanesinin telef olduğunu, sözleşmeye aykırı şekilde teslim edilen küçükbaş hayvanlar sebebi ile müvekkilinin uğramış olduğu zararının bilirkişi marifeti ile tespit edilmesinden sonra davalıdan alınarak müvekkiline verilmesi istemini belirterek adli yargı yerinde dava açmıştır.

GERCÜŞ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 2018/30 sayılı dosyasında verdiği 20.12.2018 gün, K: 2018/349 sayılı kararında; "Dava Genç Çiftçi ile TİGEMarasında imzalanan Hibe sözleşmesi uyarınca Genç Çiftçiye verilen hayvanların sözleşmedeki niteliklere uygun olup olmamasından kaynaklanan zarara yönelik tazminat davasıdır.

Delil olarak, Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçilerin TİGEM'den Damızlık Koyun/Keçi Alımına İlişkin Sözleşme, TRGM ve TİGEM arasında akde bağlanmış Protokol, 'Taahhütname' başlıklı il/ilçe Gıda Tarım ve Hayvancılık müdürlüğü ile genç çiftçi arasında yapılan taahhütname, hayvanların sağlık kontrolünden geçirildiğini dair ilgili Bakanlık yetkilileri tarafından düzenlenen tutanak, Gercüş Hukuk Mahkemesi Yazı İşlerine müzekkere yazılarak Mahkememizin 2017/25 sayılı dosyasının UYAP üzerinden gönderilmesi istenmiş, Gercüş İlçe Tarım Müdürlüğüne müzekkere yazılarak Genç Çiftçi Projesi kapsamında kendisine hibe verilen davacı Zahide Tekin'e ilişkin proje dosyasının onaylı örneği istenmiş, tüm deliller dosya arasına alınmıştır.

Davalı yetki itirazında bulunmuş olup, yetki itirazı dava şartlarından sonra incelenip karara bağlanacağı için, görev yönünden görevsizliğe karar verildiğinden yetki itirazının incelenmesine gerek görülmemiştir.

Tüm dosya bir arada değerlendirildiğinde, bilindiği üzere görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup HMK 114/1-c maddesi gereğince dava şartlarındandır. Taraflar yargılamanın her aşamasında mahkemenin görevsizliğini ileri sürebileceği gibi mahkemede bakmakta olduğu davanın her aşamasında res'en görevli olup olmadığını incelemesi gerekir.

Davacı vekili dava dilekçesinde, davalı idare ile müvekkili arasında imzalanansözleşme uyarınca teslim edilen küçükbaşların ayıplı olması nedeni ile davalı idarenin sorumlu olduğunu vemüvekkilinin uğradığı zararı tazmin etmesi gerektiğini iddia etmiştir.

Davacı Zahide Tekin ile davalı TİGEM arasında Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçilerin TİGEM'den Damızlık Koyun/Keçi Alımına İlişkin Sözleşme, yine davacı ile T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı(GTHB) arasında Hibe Sözleşmesi akdedilmiştir.

'Hibe Sözleşmesi' başlıklı 4. Maddede '(1) Genç Çiftçi, projeyi kendi sorumluluğu altında, proje tanımına uygun şekilde ve belirtilen amaçlar doğrultusunda uygulayacaktır.

(2) Genç Çiftçi, projeyi ilgili alanda uygulanan standartlara uygun, gerekli özen, verimlilik, şeffaflık ve gayretle bu Hibe Sözleşmesi hükümlerine göre uygulayacaktır.

(3) Genç Çiftçi, proje tanımında belirtilen şekilde projesini tam olarak uygulayabilmek için, gereken tüm mali kaynakları, insan kaynaklarını ve diğer maddi kaynaklarını seferber etmeyi kabul ve taahhüt eder.

(4) Genç Çiftçi ile ortağı veya yüklenici arasında herhangi bir anlaşma veya sözleşme ilişkisinde GTHB taraf

değildir.....

(6) Genç Çiftçi yatırımı tamamladıktan sonra tesisin girişinde görünecek şekilde uygun boyutlarda sarı zemin üzerine siyah yazı ile 'Bu tesis GTHB'nin hibe desteğiyle yapılmıştır' ibaresininyer aldığı levhayı asmakla yükümlüdür.

(7) Genç Çiftçiler tarafından gerçekleştirilecek projelerin amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinin izlenmesinden, il/ilçe müdürlükleri sorumludur.'

'Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçilerin TİGEM'den Damızlık Koyun/Keçi Alımına İlişkin Sözleşme' başlıklı 6 madde 'A(2) Sözleşme konusu hayvanların seçimi TİGEME aittir.

(4) TİGEM gerektiğinde TRGM'ne bildirilen ırklardan birisi olmak kaydıyla ırk değişikliği yapmakta serbesttir.

B(1) Genç Çiftçi, sözleşme konusu hayvanları TİGEM'den almayı taahhüt eder. Sözleşmenin imzalanmasından sonra sözleşme konusu hayvanların alımından vazgeçemez.

(2) Genç Çiftçi, sözleşme konusu hayvanları üçüncü şahıslara devredemez.

(5) Genç Çiftçinin, sözleşmeden sonraki adres değişikliği kabul edilemez.

(8) Genç Çiftçi, hayvanların tesliminden sonra TİGEM'in herhangi bir yükümlülüğünün olmadığını kabul etmiş sayılır.'

'Taahhütname' başlıklı il/ilçe Gıda Tarım ve Hayvancılık müdürlüğü ile genç çiftçi arasında yapılan taahhütname madde '(1) ..... konu ile ilgili yapılacak düzenlemelere ilişkin değişiklikler doğrultusunda yapılacak işlemleri baştan kabul ettiğimi ve tüm hükümlerine kayıtsız şartsız uyacağımı,

(5) Program ve proje başvurusu ile Valiliğin (GTHB il/ilçe Müdürlüğü) taahhüt altına girmediğini, destek kararı alınmış olsa dahi Valiliğe (GTHB il/ilçe Müdürlüğü) sorumluluk yüklemeyeceğimi,

(15) Proje içeriğinde olan tarımsal ürünleri ve retim materyalini doğal risklere karşı proje uygulama ve izleme döneminde tarım sigortası yaptırmayı ve poliçe örneğini proje yürütme birimine teslim etmeyi,

(18) İlgili mevzuata ve iş bu taahhütnameye uymamam durumunda Bakanlık, Valilik (GTHB il/ilçe Müdürlüğü) tarafından hakkımda yapılacak işlemleri kabul ettiğimi, uyuşmazlığın giderilmemesi halinde, hiçbir kanuni kovuşturmaya gerek kalmaksızın Bakanlık, Valilik (GTHB il/ilçe Müdürlüğü) tarafından talep edilen meblağı, yasal faizi ile birlikte herhangi bir ihtar ve ihbara gerek kalmaksızın geri ödeyeceğimi ve hirbir hak talep etmeyeceğimi, kabul, beyan ve taahhüt ederim.'

İdari sözleşmeler, taraflarından en az birisi bir kamu tüzel kişisi olan ve bir kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin ve/veya özel hukuku aşan birtakım hükümler içeren sözleşmeler olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, bir kamu hizmetinin kurulması ve/veya işletilmesi için yapılan idari sözleşmeler, gerek hizmetin yürütülmesini sağlamak için hizmeti yapanlara kamu gücüne dayanan kimi yetkiler tanıması, gerekse idarenin hizmetin düzenli ve istikrarlı biçimde yürütülmesini sağlamak için denetim ve gözetim yetkisine sahip olması yönlerinden özel hukuk sözleşmelerinden ayrılmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü de 20.02.2017 tarih 20116/461 E-2017/6K sayılı kararında (Hibe sözleşmelerine ilişkin görev uyuşmazlığı yönünden) İdare Mahkemelerinin görevli olduğunu belirtmiştir. Davaya konu sözleşme bu itibarla ele alındığında, kırsal kalkınma kapsamında genç çiftçilerin desteklenmesi gibi üretim açısından kamu düzenini yakından ilgilendiren bir konuda yapılması, sözleşme içerik ve şartlarının Bakanlık tarafından sözleşme öncesi hazırlanmış olması ve diğer tarafın bu şartlara uygun sözleşme ibrazı ile talebinin dikkate alınabilmesi, sözleşmenin devamı süresince idarenin denetim yetkilerinin bulunması, sözleşmeye uyulmaması durumunda hakkında yapılacak işlemleri kabul ettiğini ve hiçbir kanuni kovuşturmaya gerek kalmaksızın talep edilen meblağın yasal faizi ile birlikte herhangi bir ihtar ve ihbara gerek kalmaksızın ödenmesinin öngörülmüş olması nedenleri ile, sözleşmenin sınırlarının idari sözleşme niteliği taşıdığı sonucuna varılmıştır ..." denilerek davanın görev yönünden reddine karar vermiştir. İstinaf kanun yoluna başvurulmaması üzerine karar, 22.4.2019 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı taleple bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

BATMAN İDARE MAHKEMESİ: 2019/649 sayılı dosyasında " ... Davacı ile Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) arasındaimzalanan 'Damızlık Koyun/Keçi Alımına İlişkin Sözleşme" ile 38 koyun, 2 koç olmak üzere 40 adet küçükbaş hayvanın verileceği hüküm altına alınmış, sözleşmenin 6. maddesinde, tarafların yükümlülükleri, 7. maddesinde mücbir sebepler, 9. maddesinde de, anlaşmazlık durumunda mahkemelerin ve icra dairelerinin yetkili olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Dava konusu olayda, davacı tarafından, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi amacıyla küçükbaş hayvancılık konusunda imzalanan hibe sözleşmesinin ardından Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) ile 14.07.2016 tarihinde imzalanan 'Damızlık Koyun/Keçi Alımına İlişkin Sözleşme' hükümleri kapsamında teslim edilen koç ve koyunların sözleşmeye uygun olmadığı yönünde yapılan başvurunun zımnen reddi üzerine işbu davanın açıldığı görülmüştür.

Bu kapsamda, davacı ile davalı idare arasında imzalanan TİGEM'den küçükbaş hayvan alımına ilişkin sözleşmede, tedarik edilecek hayvanların sayısı ve niteliği, ödeme yükümlülüğü, süre uzatımları, mücbir sebep ve kapanış tarihine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Sözleşmenin uygulanması esnasında taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların çözümünde mahkemelerin ile icra dairelerinin yetkili olduğu kurala bağlanmıştır.

Gercüş İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile davacı arasında imzalanan ve yukarıda konusu ve içeriği aktarılan sözleşmenin özel hukuk hükümlerine tabi olduğu hususunda bir duraksama bulunmamaktadır. Herhangi bir sözleşmenin idari sözleşme sayılabilmesi için; sürekli bir kamu hizmetinin görülmesi amacını taşıması, taraflardan birinin idare olması ve kamu hukukuna özgü, kamu hukukundan doğan şart ve hükümlerin sözleşmede yer alması zorunludur. Oysa, uyuşmazlık konusu sözleşmede, taraflardan birinin idare olması dışında diğer koşulların hiçbirinin bulunmadığı görülmektedir.

Bu durumda, özel hukuk hükümlerine tabi sözleşmeden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün, adli yargının görevinde bulunduğu ve davanın görev yönünden reddi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına ve bakılmakta

olan davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin konu hakkında karar vermesine kadar ertelenmesine..." 4.3.2020 günü karar vererek 5.5.2020 gün ve E: 2019/649 sayılı yazı ile Mahkememize müracaat etmiş, başvuru 14.5.2020 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan22.6.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Aksaray İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının, kesinleşmiş adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Burak Cenk İLHAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava; kırsal kalkındırma destekleri kapsamında davalı TİGEM ile davacı arasında yapılan sözleşmeye davalı tarafın uymaması nedeniyle ortaya çıktığı ileri sürülen zararın giderilmesi istemiyle açılmıştır.

18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde;

"Bu Kanunun amacı; tarım sektörünün ve kırsal alanın, kalkınma plân ve stratejileri doğrultusunda geliştirilmesi ve desteklenmesi için gerekli politikaların tespit edilmesi ve düzenlemelerin yapılmasıdır." denildikten sonra;

Aynı Kanunun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, tarım politikalarının amaç, kapsam ve konularının belirlenmesi; tarımsal destekleme politikalarının amaç ve ilkeleriyle temel destekleme programlarının tanımlanması; bu programların yürütülmesine ilişkin piyasa düzenlemeleri, finansman ve idarî yapılanmanın tespit edilmesi; tarım sektöründe uygulanacak öncelikli araştırma ve geliştirme programlarıyla ilgili kanunî ve idarî düzenlemelerin yapılması ve tüm bunlarla ilgili uygulama usûl ve esaslarını kapsar." şeklindeki düzenleme ile, tarımsal politika, plan ve programların 5488 sayılı Kanunçerçevesinde yapılacağı belirlenmiş, aynı kanunun 7. maddesi ile de bu görev Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na verilmiştir. (6.4.2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak adı değiştirilmiş, 10.5.2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Orman ve Su işleri Bakanlığı ile birleştirilerek adı Tarım ve Orman Bakanlığı olarak değiştirilmiştir.)

Bu kapsamda Tarım Bakanlığı tarafından, davaya konu sözleşmenin imzalandığı tarihte yürürlükte olan, Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Hakkında 2016/16 sayılı tebliğin hazırlandığı ve 5.4.2016 gün ve 29675 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği anlaşılmıştır.

2016/16 Sayılı Tebliğin "Amaç" başlıklı 1. maddesi, "(1) Bu Tebliğin amacı; tarımda sürdürülebilirliğin sağlanması, genç çiftçilerin girişimciliğinin desteklenmesi, gelir düzeyinin yükseltilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması ve kırsalda genç nüfusun istihdamına katkı sağlayacak kırsal alandaki tarımsal üretime yönelik projelerin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir." şeklindedir.

Anılan Tebliğin 4/d maddesinde; genç çiftçi proje değerlendirme komisyonu: Valilik Makamının oluru ile vali yardımcısının başkanlığında, bakanlık il müdürü, il müdür yardımcısı ile defterdarlık, il milli eğitim müdürlüğü, il çalışma ve iş kurumu müdürlüğü, ziraat odası başkanlığı ve ticaret borsası temsilcilerinden oluşan sekiz kişilik komisyon olarak; 4/g maddesinde hibe sözleşmesi; proje sahibi ile il müdürü veya ilçe müdürü arasında imzalanan ve hibeden yararlanma esasları ile tarafların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen sözleşme olara tanımlanmıştır.

Söz konusu Tebliğ'in "Hibe desteği miktarı" başlıklı 15. maddesinin 1. fikrasında "Bu Tebliğ kapsamında kabul edilen başvurularda, hibe sözleşmesi imzalanarak belirlenen şartları yerine getiren genç çiftçiye en fazla otuz bin TL'ye kadar hibe yoluyla destek verilir."; "Başvuruların değerlendirilmesi" başlıklı 17. maddesinde, "(1) Program kapsamındaki başvuruların değerlendirilmesi genç çiftçi proje değerlendirme komisyonu tarafından aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır:

a) Komisyon tarafından teslim alınan projeler on iş günü içerisinde değerlendirilip onaylanır.

b) Komisyon tarafından hazırlanan nihai listeler belirlenen yerlerde ve şekilde ilan edilir.

c) Proje değerlendirme komisyonunun bir başvuruyu reddetme ya da hibe vermeme kararı kesindir."; "Hibe sözleşmesi ve uygulama zamanı" başlıklı 18. maddesinde, " (1) Genç çiftçi proje değerlendirme komisyonu tarafından belirlenen ve nihai hale getirilen listelerde yer alan genç çiftçiler ile yapılacak hibe sözleşmesi aşağıdaki esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir:

a) Hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanan genç çiftçiler ile beş iş günü içerisinde sözleşme imzalanır.

b) İmzalanan hibe sözleşmesi gereği genç çiftçiler, sözleşme tarihinden itibaren en çok yüz yirmi gün içerisinde proje içeriğine esas alımları gerçekleştirirler ve hibe ödeme talebine ilişkin başvurularını yaparlar. Yüz yirmi günlük sürenin son gününün tatil gününe denk gelmesi halinde takip eden ilk iş günü mesai bitimine kadar müracaat edilebilir."; "Hibe desteği ödeme talebi" başlıklı 19. maddesinde, "(1) Hibe desteği ödemelerine ilişkin esaslar şunlardır:

a) Genç çiftçi, hibe ödeme taleplerini, yatırıma ait fiili gerçekleşmelerden sonra veya hibe sözleşmesi bitim tarihinden itibaren, beş iş günü içerisinde yatırım yerinin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne yapar.

b) Genç çiftçi proje yürütme birimi, ödeme talebi ile ilgili belgeleri başvuru sahiplerinden alır, ödemeye ilişkin gerçekleşmeleri beş iş günü içerisinde yerinde tespit eder, belgelendirir ve tutanağa bağlar.

c) İlçe genç çiftçi proje yürütme birimi, hibeye esas ödeme icmallerini beş iş günü içerisinde il müdürlüğüne gönderir.

ç) İl müdürlüğü, hibe ödemesine esas aylık ödeme icmallerini her ayın yirmi beşine kadar Genel Müdürlüğe gönderir.

d) Genel Müdürlük, icmalleri banka ödeme formatına dönüştürüp hibe ödenmesini sağlar.

(2) İl müdürlükleri, aylık ödeme icmallerinin kontrol onayı ve ödeme işleminden sonra hibe proje sahiplerinin

banka ve ödeme bilgilerinde hata tespit etmeleri halinde bu Tebliğ kapsamında Bakanlıkça hazırlanan uygulama rehberine göre iş ve işlemleri yürütür."; "Hibe desteği ödemeleri" başlıklı 20. maddesinde, "(1) Hibe ödemesi, proje sahibi genç çiftçinin T.C. kimlik numarasıyla uyumlu olarak T.C. Ziraat Bankası tarafından yapılır.

(2) Hibe ödemeleri, Türk Lirası olarak yapılır.

(3) İmzalanan hibe sözleşmesi sonrasında bu Tebliğ kapsamında yapılacak büyükbaş ve küçükbaş canlı hayvan alımlarında Bakanlıkça hazırlanan uygulama rehberi çerçevesinde ve belirlenecek miktarda genç çiftçinin muvafakati ile TİGEM'e ön ödeme yapılabilir."; "Geri ödeme ve yaptırımlar" başlıklı 21. maddesinde, "(1) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak ödeme tarihinden itibaren hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

(2) Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(3) İdari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç olmak üzere bu Tebliğle belirlenen destekleme ödemelerinden haksız yere yararlandığı tespit edilen genç çiftçiler, beş yıl süreyle Tarım Kanununun 23 üncü maddesi gereğince hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar."; "Programdan sağlanan malların mülkiyeti" başlıklı 22. maddesinde ise, "(1) Genç çiftçi, hibe sözleşmesi kapsamında hibeye esas proje içeriğindeki alımları ve amacını, ödemenin yapılmasından sonra iki yıl süre ile değiştiremez. Bu amaçla, il/ilçe müdürlükleri yılda en az bir kere olmak üzere proje faaliyetlerini yerinde kontrol eder ve tutanağa bağlar."; "Denetim" başlıklı 26. maddesinde "(1) Bu Tebliğ kapsamında yapılan tüm işlemler gerekli görüldüğü takdirde Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında yapılan işlemlere ait talep edilen tüm bilgi ve belgeler kendilerine sunulur." hükümlerine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı ile davalı TİGEM arasında Temmuz 2016'da imzalanan hibe sözleşmesi kapsamında sözleşmenin 4. maddesi gereğince davalı tarafın vereceği küçükbaş hayvanların 1 yaşın üzerinde olacağının taahhüt edildiği ancak, davacıya teslim edilen küçükbaşların 5-6 aylık kuzular olduğunu, kendisine verilen kuzuların toplam değerinin 10.000 - 12.000 TL olduğu, teslim edilen kuzuların tamamının hasta olduğu ve teslimden sonra birkaç gün içerisinde 4 tanesinin telef olduğu, sözleşmeye aykırı şekilde teslim edilen küçükbaş hayvanlar sebebi ile davacının zarara uğramış olduğu belirtilerek, uğranıldığı ileri sürülen zararının tespiti ve davalıdan tazmini istemiyle davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İdari sözleşmeler, taraflarından en az birisi bir kamu tüzel kişisi olan ve bir kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin ve/veya özel hukuku aşan birtakım hükümler içeren sözleşmeler olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, bir kamu hizmetinin kurulması ve/veya işletilmesi için yapılan idarî sözleşmeler, gerek hizmetin yürütülmesini sağlamak için hizmeti yapanlara kamu gücüne dayanan kimi yetkiler tanıması, gerekse idarenin, hizmetin düzenli ve istikrarlı biçimde yürütülmesini sağlamak için denetim ve gözetim yetkisine sahip olması yönlerinden özel hukuk sözleşmelerinden ayrılmaktadır.

Davaya konu sözleşme bu itibarla ele alındığında, tarımsal kalkınma gibi kamu düzenini yakından ilgilendiren bir konuda yapılması, sözleşmeye ilişkin bir takım şartların sözleşme öncesinde Bakanlık tarafından hazırlanmış olması, sözleşmenin devamı süresince idarenin denetim ve kontrol yetkilerinin bulunması, haksız olarak hibe ödemesi yapılması halinde iadesi istenen miktara 6183 sayılı Kanun'da düzenlenen gecikme zammı oranının uygulanmasının öngörülmüş olması nedenleri birlikte değerlendirildiğinde, sözleşmenin idari sözleşme niteliklerini taşıdığı sonucuna varılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; idari yargının görev alanının, idari işlem ve eylemler ile genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklardan doğan davalara bakmakla sınırlı olduğu hükme bağlanmıştır.

Her ne kadar,taraflar arasındaki hibe sözleşmesinin 9. maddesinde; "Anlaşmazlıkların çözümünde Ankara Mahkemeleri ile İcra ve İflas Daireleri yetkilidir." şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiş ise de, söz konusu düzenleme görev ya da yargı koluna ilişkin olmayıp, mahkemelerin yer yönünden yetkisini belirlemeye yönelik bir düzenlemedir. Bu nedenle görevli yargı yerinin belirlenmesi açısından bir saptayıcılığı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, Batman İdare Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Batman İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 22.6.2020 gününde Üye Şükrü BOZER,Üye Mehmet AKSU, Üye Birol SONER'in KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

Dava, davacı ile davalı TİGEM arasında Temmuz 2016 da imzalanan hibe sözleşmesi kapsamında sözleşmenin 4. maddesi gereğince davalı tarafın vereceği küçükbaş hayvanların bir yaşın üzerinde olacağının taahhüt edildiği, ancak, davacıya teslim edilen küçükbaşların 5-6 aylık kuzular olduğu, davacıya verilen kuzuların toplam değerinin 10.000-12.000 TL olduğu, teslim edilen kuzuların tamamının hasta olduğu ve teslimden sonra birkaç gün içerisinde dört tanesinin telef olduğu, sözleşmeye aykırı şekilde teslim edilen küçükbaş hayvanlar sebebiyle davacının zarara uğramış olduğu belirtilerek uğranıldığı ileri sürülen zararın tespiti ve davalıdan tazmini istemi ile açılmış bulunan bir tazminat davasıdır.

Uyuşmazlık, davacı Zahide Tekin ile davalı TİGEM arasında Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçilerin TİGEMden Damızlık Koyun/Keçi Alımına İlişkin Sözleşme, yine davacı ile T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı arasındaki hibe sözleşmesinin uygulanmasından kaynaklanmaktadır.

Davacı ile davalı idare arasında yapılan hibe sözleşmesi, taraflar arasında ve tarafların serbest iradeleri ile imzalanmıştır. Uyuşmazlıkta sözleşmenin özel hukuk alanında sonuçlar doğurduğunu kabul etmek zorunludur. Taraflar arasında sözleşmenin imzalanması ile birlikte artık taraflar arasındaki ilişki özel hukuk alanında sonuçlar doğurmaya başlamıştır. Bu itibarla sözleşmenin imzalanmasından sonraki tüm aşamalar ve ihtilaflar özel hukuk alanını ilgilendirmekte olup, dolayısıyla uyuşmazlıkların çözümünde de görevli mahkemeler Adli Yargı mahkemeleridir.

Açıklanan tüm bu nedenlerle Yüksek Mahkeme Sayın Çoğunluğunun eldeki davaya bakmakla görevli yargı merciinin İdari Yargı olduğu konusundaki kararına katılmıyoruz.22/06/2020

ÜYE	ÜYE	ÜYE
Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER